

KAKO VALJA PRELAZITI SA SUHE KRME NA ZELENU?

Prošle godine proizvedeno je dosta krme, te je svaki gospodar mogao svojoj stoci osigurati zimsku prehranu. Ipak je kvaliteta sijena bila prilično loša zbog lanjskih kiša u svibnju, lipnju i srpnju, koje su priječile, da se trava nije pravodobno pokosila i sijeno spremilo. Čak i krma posušena na napravama (nad zemljom) bila je slabije kvalitete nego inače. Uza sve to bila je proizvodnja mlijeka u zimskim mjesecima općenito veća nego 1952., a to možemo donekle zaključiti i po prilivu mlijeka u to naše najveće mljekarsko poduzeće, Gradsku mljekaru u Zagrebu.

Dobavljeno mlijeko u hl:

God. 1952. mj.	XI.	XII.			
	10.319	8.396			
God. 1953. mj.	I.	II.	III.	XI.	XII.
	13.885	12.688	10.966	16.614	13.725
God. 1954. mj.	I.	II.	III.		
	15.874	13.860	13.454		

Na pojedinim gospodarstvima, koja imaju teže tlo, gdje vodni odnosi u tlu nije su regulirani, proizvodnja mlijeka zimi 1953/1954. bila je zbog slabe kvalitete osnovne krme slabija nego 1952/53., iako je zbog suše bilo malo krme.

Ove godine je neprilika i to, što je zbog duljeg hladnog vremena zakasnila vegetacija, pa je u travnju na pašnjacima porast tratine slab i izgon na pašu zakasnio za neko 15 dana. I porast krmnog bilja na oranicama je zaostao, pogotovo u istočnim krajevima, pa sve to čini poteškoće kod prijelaza sa suhe krme na zelenu.

Manji pad mlijeka kod prijelaza na zelenu krmu osjetit će ona gospodarstva, koja su osigurala za zimski period dovoljno dobre sočne krme (silaže, repe), jer ona uvelike olakšava takav prijelaz. Mliječnost krava i njihova kondicija past će u znatnoj mjeri tamo, gdje se krave prije prijelaza na zelenu krmu budu morale hraniti samo lošim sijenom i slamom uz malo ili ništa koncentrata.

Zašto treba paziti, kad prelazimo sa suhe krme na zelenu?

Svakom je gospodaru poznato, da će mliječnost krava najmanje kolebati onda, bude li ih uz jednake ostale faktore hranio potpunim obrokom dulje vremena bez većih promjena u sastavu. Prijelaz sa suhe krme na zelenu mijenja količinu i kvalitetu krme tako, da ta promjena odnosno prijelaz može biti štetan, ako se ne vrši postepeno. Zato nije nikada dovoljno upozoravati gospodare, iako je to više manje svakom od njih poznato, da kod prijelaza sa suhe krme na zelenu treba postupati vrlo oprezno.

Dobar gospodar morao si je osigurati zelenu krmu sjetvom gorušice, ozime repice, žitarice (raž, zob, ječam za zelenu krmu) i t. d. Koseći zelenu krmu i miješajući je sa sječkom sijena i slame može se postepeno prelaziti na zelenu

krmu. Pritom treba računati, da kad jednom prijeđemo na zelenu krmu, treba da je bude u dovoljnoj mjeri i za daljnju prehranu. Onaj, koji nije proizveo raniju zelenu krmu, morat će stoku goniti na pašu. To ne će biti bez štete za sam pašnjak, ako je mokar i ako tratina nije porasla barem 10 cm. Osim toga puštajući stoku na podvodni pašnjak izvirgavamo je opasnosti od metilja. Ako smo prisiljeni puštati stoku na pašu, onda je prije izгона moramo nahraniti sa nešto sijena, a osim toga vrijeme paše moramo regulirati. U tom slučaju treba stoku napajati prije nego li je puštamo na pašu. Budemo li postepeno smanjivali obrok sijena i produljivali trajanje paše, stoka će se na nju postepeno privikavati. Za to vrijeme moramo kontrolirati konzistenciju, zapravo gustoću balege, t. j. da li je više ili manje suha. To će nam služiti kao mjerilo, da li smo ispravno postupali, kad smo prelazili sa suhe krme na zelenu. Ako je balega premekana, moramo trajanje paše skratiti.

Prijeđemo li prenapro sa suhe krme na zelenu, poremetit će se stoci probava, t. j. oboljet će od proljeva, kao što se često dešava kod krava onih gospodara, koji su prisiljeni, da zbog nestašice suhe i sočne krme, pa zelene krme s oranica, puštaju krave na pašu bez postepenog prijelaza. *Proljev ne smanjuje samo količinu mlijeka, nego krava i oslabi, a pogoršava se i kvalitet mlijeka, jer kad je proljev jak, teško je spriječiti, da se mlijeko ne zagađi balegom.* Tom prilikom ne možemo kvalitetu mlijeka popraviti ni tako, da ga cijedimo, jer ćemo na taj način ukloniti samo krute nečistoće, a ne one, koje su rastopljene u mlijeku. Takovo mlijeko čini velike poteškoće sirarima, jer se sirevi napuhnu.

Ako prijeđemo sa suhe krme na zelenu postepeno, povećat će se količina mlijeka, pogotovo kod novoooteljenih krava. To povećanje bit će veće, što je prehrana zimi bila oskudnija i što je zelena krma bolje kvalitete.

Ing. Butraković Đorđe, Osijek

MLIJEKO I MLIJEČNI PROIZVODI KAO IZVORI VITAMINA

Danas je već potpuno dokazano, da ljudska hrana, koja u svom sastavu nema vitamina, ne može održati čovječji organizam u životu dulje vrijeme. Nestašica tih supstancija (tvari) u hrani ubrzo izaziva neke bolesti, kao na pr. rahitis, skorbut, beri-beri, noćnu sljepoću i dr.

Mlijeko kao ljudska hrana poznato je od najstarijih vremena, a pošto je utvrđeno, da u njemu ima vitamina, zauzelo je prvo mjesto na listi kvalitetne hrane. Nagli razvitak kemije i biologije ljudskog bića uvelike je potpomogao, da se dođe do saznanja, da organizam treba vitamina za prehranu, a naročito kad raste i kad se razvija.

Upravo mlijeko ili mliječni proizvodi su bogat izvor vitamina, i zbog toga su nezamjenjiva hrana za mladi organizam. Danas, u zemljama s naprednim i razvijenim mljekarstvom (Danska, Holandija, Engleska i dr.) mlijeko i mliječni proizvodi sačinjavaju gotovo 1/3 cjelokupne količine dnevnog obroka. Kao rezultat toga imamo, pored ostalih uvjeta, da u tim zemljama ljudski život traje prosječno mnogo dulje.

Mlijeko je hrana, koja sadrži najviše raznovrsnih vitamina, a naročito obiluje nekim vrstama vitamina, pa ćemo se na najvažnijima malo zadržati.